סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 8215
קובץ: תשובות סופיות

# ספרות עברית וכללית

## שאלון 8215 (מסלול גמיש: סיפור ורומן)

## הוראות לנבחן

מדינת ישראל
משרד החינוך
סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 8215
ספרות עברית וכללית
תוכנית הבגרויות הגמישה
הוראות
א. משך הבחינה: שעה וארבעים וחמש דקות.
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון: סיפור קצר
פרק שני: רומאן ונובלה
ג. חומר עזר מותר בשימוש: רשימת יצירות.
ד. הוראות מיוחדות:
(1) יש לרשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרתם לענות עליה.
(2) יש לשים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.
(3) אין להדגים באמצעות אותה היצירה בתשובות שונות.
(4) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.
לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.
יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.
השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.
בהצלחה!

הנחיות מיוחדות למועד זה (שאגת הארי):
פרק ראשון: סיפור קצר – 40 נקודות. יש לענות על שאלה אחת.
פרק שני: רומאן ונובלה – 60 נקודות. יש לענות על שאלה אחת.
סך הכול – 100 נקודות.
תוספת זמן של 15%.

## בהצלחה!

# תשובות סופיות

## פרק ראשון – סיפור קצר

### שאלה 1

- הפתיחה של "הזבוב" (קתרין מנספילד) מעוררת ציפייה לביקור חברתי קליל וקומי בין שני זקנים: מר וודיפילד החלש וה"בוס" החסון, המתגאה במשרדו המחודש.
- פרט מטריד בפתיחה – תצלום הבן במדים, שהבוס אינו מפנה אליו את תשומת הלב – מעורר ציפייה סמויה לסיפור על אבל.
- הציפייה לאבל כמעט מתממשת: הבוס מתכונן לבכות על בנו, אך אינו מצליח לבכות.
- הסיום מפר את הציפיות: אחרי ההתעללות בזבוב הבוס שוכח על מה חשב. הפער בין הציפייה לסיום מבטא את שחיקת הכאב ואת האדישות.

### שאלה 2

- ב"חג מולד אחד" באדי עובר מן העיירה הכפרית באלבמה, מביתה של סוק, לניו אורלינס, העיר של אביו, ובחזרה.
- המעבר לעיר משקף טלטלה פנימית: מילד יחף, מוגן ומאמין לילד נבוך ומפוחד, שהאמונה שלו מתערערת (המתנות מתחת לעץ, "אין אלוהים! אין סנטה קלאוס").
- השיבה הביתה משקפת התבגרות: דברי סוק מאפשרים לו לשלב אמונה וחמלה, והוא שולח לאביו גלויה עם הצהרת אהבה.
- הקביעה מתאימה: כל מעבר במרחב מלווה שינוי בעולמו הפנימי של באדי.

### שאלה 3

- האמצעי: מוטיב האדרת בסיפור "האדרת" מאת ניקולאי גוגול. האדרת חוזרת בכל שלבי העלילה, ומשמעותה מעמיקה.
- האדרת הישנה והבלויה, שהפקידים לועגים לה, משקפת את מעמדו של אקאקי אקאקייביץ', הפקיד המעתיק המושפל.
- האדרת החדשה ממלאת את חייו כמו רעיה, והופכת אותו לרגע לאדם שרואים אותו (המסיבה לכבודה).
- גזילת האדרת, הצעקות של "האישיות החשובה" ומותו של אקאקי; רוח הרפאים הגוזלת אדרות, ובסוף גם את אדרתה של "האישיות החשובה".
- תרומה למשמעות: בחברה שבסיפור ערכו של אדם נמדד בלבושו ובדרגתו. המוטיב חושף את אכזריות עולם הפקידות ומעורר חמלה כלפי "האדם הקטן".

### שאלה 4

- הניגוד בין סוק לאב: סוק מבוגרת, צנועה, דתייה, מעניקה חום ואהבה ללא תנאי. האב צעיר, מקסים ועשיר, איש העיר, חומרני ואתאיסט, והוא מנסה "לקנות" את אהבת בנו.
- סוק מחנכת את באדי לאמונה ("הכול הוא רצונו של אלוהים"). האב מכריז "אין אלוהים! אין סנטה קלאוס".
- סוק נותנת ואינה מבקשת דבר. האב נותן מתנה יקרה ותובע אהבה ("תן לי נשיקה").
- תרומה למשמעות: הניגוד מגלם את ההתנגשות בין השקפת עולם דתית־רוחנית להשקפה חילונית־חומרנית. התבגרותו של באדי היא מציאת דרך משלו: הוא שומר על אמונתו ושולח לאביו גלויה עם הצהרת אהבה.

### שאלה 5

- דמות היוצר: שני סופרים. הסופר האמריקאי, יוצר מתרברב ובטוח בעצמו ("ומי כמונו יודע"), והמספר, סופר מהוסס שאינו מעז לסתור אותו. הדימוי של "תאומים סיאמיים" שחולקים לב אחד מבטא אחווה של יוצרים, ומוצג באירוניה.
- תהליך היצירה: הוויכוח על עט מול מחשב, ותפיסת היצירה כ"פעולת הסחה" או כדרך "לשמר את היופי הזה לנצח".
- מקורות היצירה: הסופר האמריקאי בוחר בנושא נשגב (השקיעה). המספר מוצא את מקור סיפורו הבא בפרט יום־יומי ומגוחך: הצוואר שנתפס לו.
- הסיום הוא פואנטה אירונית: מקור היצירה האמיתי הוא החוויה הקטנה והגופנית, ואולי הסיפור שלפנינו הוא אותו סיפור.

---

## פרק שני – רומאן ונובלה

---

### שאלה 6

- ב"1984" (ג'ורג' אורוול): הקרבה בין וינסטון לג'וליה.
- שלבי התהליך: חשד ועוינות (וינסטון חושד שהיא מרגלת), הפתק "אני אוהבת אותך", הפגישה החשאית בכיכר, המפגש בכפר, החדר השכור מעל החנות של מר צ'רינגטון, ההצטרפות המשותפת אל "האחווה" בביתו של אוברייין.
- תרומה למשמעות: האהבה והמיניות הן מעשה מרד במפלגה המדכאת את הרגש, והחדר הפרטי הוא סמל לחירות.
- שבירת הקרבה (המעצר, חדר 101, הבגידה ההדדית) מראה את כוחו של המשטר הטוטליטרי להרוס גם את הקשר האינטימי ביותר. זו האזהרה של הרומאן.

## שאלה 7

- הזוג: אכפתיות – אדישות, בנובלה "של עכברים ואנשים" (ג'ון סטיינבק).
- אכפתיות: ג'ורג' דואג ללני, המוגבל שכלית: מנהל את כספם, מזהיר אותו, מורה לו להסתתר בסבך ליד הנהר אם יסתבך, וחולק איתו את החלום על חווה משלהם.
- אדישות: עולם החווה. קרלסון יורה בכלבו הזקן של קנדי, קרוקס מבודד, אשתו של קרלי מוזנחת, ועולם הפועלים הנודדים הוא עולם של בדידות, שבו איש אינו שייך לאיש.
- השיא: אחרי שלני הורג בטעות את אשתו של קרלי, ג'ורג' יורה בו בעצמו כשהוא מספר לו את החלום. זו אכפתיות בצורתה הטרגית, מול אדישותו של קרלסון בשורת הסיום. הניגוד בונה את משמעות הנובלה: הבדידות והניכור של החברה מול כוחה השביר של החברות.

## שאלה 8

- ברומאן "אל תיגע בזמיר" (הרפר לי): העיירה הקטנה מייקום שבאלבמה, בדרום ארצות הברית, באמצע שנות השלושים של המאה העשרים, בימי השפל הכלכלי הגדול.
- הזמן: עוני ומחסור (הקנינגהמים משלמים לאטיקוס בתוצרת חקלאית).
- המציאות החברתית והמקום: חברה סגורה ומדורגת (משפחות ותיקות, חקלאים עניים, משפחת יואל ליד המזבלה) והפרדה גזעית בין לבנים לשחורים (שכונה וכנסייה נפרדות, יציע נפרד בבית המשפט).
- תרומה למשמעות: המשפט של טום רובינסון. הראיות מזכות אותו, אבל חבר המושבעים הלבן מרשיע אותו. ההמון ליד בית הכלא.
- התקופה והמקום הם גם רקע להתבגרות של סקאוט וג'ם, ולסמל הזמיר: חטא לפגוע בחף מפשע (טום, בו ראדלי). הרומאן מבקר את הדעה הקדומה שהפכה לחוק.

## שאלה 9

- עמדה: כן. וינסטון עובר שינוי ניכר, אבל זה שינוי כפוי והרסני, לא התפתחות.
- בתחילה: מורד בסתר. כותב ביומן נגד האח הגדול, מחפש את העבר (החנות של מר צ'רינגטון), מנהל רומן עם ג'וליה ומצטרף ל"אחווה". הוא מאמין באמת האובייקטיבית ("שתיים ועוד שתיים הם ארבע").
- במשרד האהבה: עינויים בידי אוברייין, "חינוך מחדש", וחדר 101, שבו הוא בוגד בג'וליה.
- בסוף: אדם ריק, שותה ג'ין בבית הקפה "עץ הערמון", כותב "2+2=5", אדיש לג'וליה, ובסיום אוהב את האח הגדול.
- הסתייגות: היו בו מראש זרעים של פטליזם ("אנחנו המתים"). המשמעות: המשטר אינו מסתפק בציות אלא משנה את האדם מבפנים.

כל הבגרויות בספרות עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/bagrut/literature